

HANKESUUNNITELMA

1. Hankkeen otsikko ja toteuttajat

Hankkeen otsikko: Kärkimetsät

Hankkeen toteuttajat: LAB-ammattikorkeakoulu (LAB, Hallinnoija), Metsänhoitoyhdistys (Mhy) Etelä-Suomi, Hollolan kunta

2. Hankkeen vaikuttavuus ja tavoitteet

Hankkeen tavoitteet

Hankkeen päätavoitteena on ohjata ja opastaa metsänomistajia kasvua lisäävistä tekijöistä ja metsien sopeutumisesta ilmastonmuutokseen. Informaatio-ohjauksessa käytetään menetelminä kokemuksellisuutta ja taidetta, sillä niiden katsotaan olevan vaikuttavampia kuin pelkän tiedottamisen. Hankkeen kärkinä ovat metsätuhojen ennaltaehkäisy, ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja kivennäismaiden metsälannoituksen lisääminen, valittuna alueellisten ominaisuuksien ja tarpeiden mukaan.

Metsien talouskäyttö ja hakkuut ovat Etelä-Suomessa kestävän hakkuusuunnitteen mukaisia. Koska metsien kasvu on alueella Suomen kärkeä, talousmetsien kasvattamiseen kannattaa panostaa: uudistamistoimet tehdään tehokkaasti ja nopeasti, taimikot hoidetaan ajallaan ja lannoituksilla lisätään kasvua entisestään. Toisaalta ilmaston lämpenemisen myötä Etelä-Suomessa metsien kasvatukseen liittyy haasteita: kuusikoiden kasvattaminen savimailla, juurikäävän runsas esiintyminen alueella ja kirjanpainajatuhot ovat enenevässä määrin vaatimassa muutoksia kasvatustapoihin. Etelä-Suomessa on vähän metsätaloudellisesti merkittäviä suometsiä verrattuna keskiseen Suomeen tai Pohjanmaalle, joten turvemaiden metsien kasvatukseen panostaminen eteläisessä Suomessa ei ole ensisijaisen tärkeää.

Hankkeen yksityiskohtaisia tavoitteita ovat

- Tavoittaa ja vaikuttaa suoraan kokemuksen kautta noin 3000 metsänomistajaan (nykyisiin, uusiin ja tuleviin), kestävästä ja sopeutuvista metsänhoitomenetelmistä.
- Tavoittaa välillisesti viestinnän avulla 30 000 metsänomistajaa Etelä-Suomen alueella.
- Käydä vuoropuhelua ja luoda suuntaviivoja alueellisesti tulevaisuuden metsäteollisuudesta, jossa on sopeuduttu ilmastonmuutoksen vaikutuksiin.
- Tuoda helikopterilla tehtävät kasvatuslannoitukset ja droneilla levitettävä boorin terveyslannoitus näkyvämmäksi ja siten lisätä niiden käyttöä Etelä-Suomessa.
- Tuottaa opiskelijayhteistyönä taideteoksia, joita käytetään metsänomistajien vaikuttamiseen.
- Luoda passiivinen, kestävän metsänhoidon opetuspolku Hollolaan, johon sijoitetaan soveltuvat taideteokset informatiivisten opasteiden kanssa metsänomistajien ja suuren yleisön vaikuttamiseksi.

Hankkeen vaikuttavuus

Hanke tukee maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaa ja VNA 5/2021 3 §:ää vahvistamalla metsien kasvua, hiilinieluja ja metsänomistajien osaamista informaatio-ohjauksella. Toimenpiteet kohdistuvat erityisesti metsien kasvun lisäämiseen, metsätuhojen ennaltaehkäisyyn, ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja kivennäismaiden lannoituksen edistämiseen.

Keskeiset toimet – terveys- ja kasvatuslannoitusten edistäminen, ripeä uudistaminen, sekametsien kasvatus ja monipuulajisuus – ovat MEKA 2.0 -raportin mukaan tehokkaita keinoja lisätä kasvua ja

hiilinieluja. Etelä-Suomessa, jossa kivennäismaat hallitsevat ja boorinpuutosta esiintyy, lannoituksilla ja jalostetulla materiaalilla on suuri merkitys. Boorilannoitus palauttaa puuston kasvukyvyn vuosikymmeniksi ja ehkäisee laatuviikoja, mikä lisää hiilensidontaa ja taloudellista tuottoa. Kasvatuslannoitukset voivat lisätä kasvua 1,5–2 m³/ha/v kivennäismailla ja jopa 4 m³/ha/v turvemaileda.

Metsien sopeutumiskykyä vahvistetaan monipuolistamalla puulajistoa, lisäämällä monimuotoisuutta ja hallitsemalla tuhoriskejä. Hankkeessa jaettu tieto ja kokemukset motivoivat metsänomistajia käytännön toimiin, mikä vähentää tuhoja ja turvaa hiilinielut ja taloudellisen varmuuden. Metsäteollisuuden kilpailukyky vahvistuu sopeutumisen myötä, kun tietoisuus johtaa strategiaan muutoksiin. Yhteiskunnallisesti osaaminen lisääntyy ja ymmärrys ilmastotoimista vahvistuu taidenäyttelyjen ja Hollolan taidepolun kautta.

Hanke jalkauttaa tiedon käytäntöön yhdistämällä kokemuksellisen oppimisen, kohdennetun viestinnän ja taiteen. Viestintäsuunnitelma varmistaa, että tieto leviää laajasti näyttelyjen, sosiaalisen median, artikkeleiden ja pysyvän taidepolun avulla.

Tiedontarpeet ja vaikuttavuuspolku

Hankkeen toimenpiteiden suunnittelussa on hyödynnetty Asiakkaiden tiedontarpeiden portaita (Metsäkeskus 2024). Asiakkaiden erilainen tiedontarve on otettu huomioon valittaessa hankkeen toimintamuotoja: Hanke tarjoaa *syventävää tietoa* (metsäkävelyt, työpajat) metsänomistajille, joilla on tarve saada tietoa päätöksentekonsa pohjaksi. Hankkeessa järjestetään myös mahdollisuuksia *lisätiedon hankkimiseen* laajemmalle yleisölle (metsätapahtumat, opetuksellinen taidepolku, taidenäyttelyt). Nämä toimintamuodot tavoittavat myös satunnaisesti tietoa etsiviä. Hankkeen perustalla on *herättely aiheeseen* mm. some-viestinnän kautta. Kaikessa tiedon välittämisessä huomioidaan ydinviestit, jotka muotoillaan hankkeen alussa (ks. viestintä- ja vuorovaikutussuunnitelma).

Hanke sijoittuu vaikuttavuuspolulla pääosin kohtaan 7, sekä kohtiin 5 ja 6.

Kohta 7: Suora päätöksentekoon vaikuttaminen: Hankkeen ydin on informaatio-ohjaus, joka tähtää metsänomistajien konkreettisiin päätöksiin kestävästä metsänhoitomenetelmästä. Metsäkävelyt, tapahtumat ja taidepolku vaikuttavat suoraan käyttäytymiseen ja valintoihin.

Kohta 5: Kokeilut ja pilotointi: Hankkeessa toteutetaan konkreettinen kokeilu, boorilannoituksen dronelevitysdemo, joka testaa menetelmää käytännössä ja viestii siitä metsänomistajille (kohta 7).

Kohta 6: Epäsuora päätöksentekoon vaikuttaminen: Hanke lisää metsänomistajien ja metsäteollisuuden tietoisuutta ilmastonmuutokseen sopeutumisesta. Työpajat, raportit ja taideteokset tukevat päätöksentekoa välillisesti.

3. Hankkeen toteuttaminen

Työsuunnitelma:

Työpaketti 1: Kohtaamiset ja kokemuksellisuus viestinviejänä (MHY, LAB)

Työpaketissa 1 järjestetään metsäkävelyjä ja tapahtumia, joissa tietoa kestävästä metsänhoidon ja –kasvatuksen menetelmästä jalkautetaan metsänomistajille. Lisäksi haastatellaan ja osallistetaan metsäteollisuuden yrityksiä sopeutumaan ilmastonmuutokseen.

Toimenpide 1.1 Metsäkävelyt 10 kpl (MHY, Hollola)

Metsäkävelyjä järjestetään metsänomistajille kaikkina vuodenaikoina yhteensä 10 kpl eteläisen Suomen alueella. Uusille metsänomistajille järjestetään omat kävelynsä, 1-3 kpl, joissa osallistujien oletetaan olevan vähemmän tietoisia metsänkasvatuksesta. Kävelyiden aiheina ovat erityisesti ilmasto- ja tuhokestävät metsänkasvatuksen menetelmät kuten sekametsien kasvatusta, riipeä metsänuudistaminen, kivennäismaiden kasvatustaloudet ja dronella tapahtuva boorilannoitus. Kävelyreitillä varrella kohteita voivat olla esimerkiksi uudistaminen, taimikonhoito, harvennushakkuut, monimuotoisuus, erirakenteinen metsänkasvatusta.

Koska metsien käyttö ja hoito aiheuttaa ristiriitaa eri tahojen kesken, vallitsevista metsänhoidon toimista pyritään tekemään hyväksyttävää osallistamalla kävelyihin mukaan eri intressiryhmiä kuten metsäntutkimus, metsäteollisuus, ympäristöala ja luonnonsuojelu kertomaan omia näkemyksiään ilmastokestävästä metsätaloudesta. Hollola järjestää yhden kävelyn asiantuntijasisältöineen, muuten kävelyistä vastaa MHY. Yhteensä metsäkävelyille odotetaan osallistuvan 400 henkilöä.

Toimenpide 1.2 Metsätapahtumat 3 kpl (MHY)

Työpaketissa järjestetään yhteensä kolme koko perheen metsätapahtumaa eri puolilla Etelä-Suomea. Koko perheen tapahtumilla saadaan tavoitettua monta sukupolvea metsänomistajia: iäkkäämmän omistajasukupolven lisäksi omistusta jatkavat lapset ja heidän lapsenlapsensa. Näin tietoa saadaan jaettua myös tuleville metsänomistajille.

Tapahtumiin kutsutaan muita metsähankkeita jakamaan tietoa ja/tai yhteisjärjestäjiksi. Metsänkasvatuksesta pyritään tekemään hyväksyttävää osallistamalla tapahtumiin mukaan eri intressiryhmiä kuten metsäntutkimus, metsäteollisuus kertomaan omia näkemyksiään ilmastokestävästä metsätaloudesta. Tapahtumissa on mahdollisuuksien mukaan työnäytöksiä, tutustumiskohteita sekä nuotiolla ruoanvalmistusta. Erityiskohteena voi olla metsälannoitus helikopterilla tai dronella. Yhteensä tapahtumiin odotetaan osallistuvan 2500 henkilöä.

Toimenpide 1.3 Tulevaisuustyöskentely metsäteollisuuden muutos- ja sopeutumistarpeista (LAB)

Ilmastonmuutoksen edetessä metsien ja myös metsäteollisuuden tulee sopeutua tuleviin muutoksiin, kuten lehtipuiden lisääntymiseen, kuusen vähenemiseen, myrskyn kaatamien ja sieni/tuholaispuun hyödyntäminen. Työpaketin tavoitteena on parantaa metsä- ja puutuoteteollisuuden sopeutumista ilmastonmuutokseen tuoden yhteen metsänomistajat, teollisuuden ja asiantuntijat sekä varmistaa, että teollisuus ja metsänomistajat jakavat yhteisen näkemyksen tulevaisuudesta ja sopeutumistarpeista.

Työpaketin alussa laaditaan kirjallisuuskatsaus ilmastonmuutoksen vaikutuksista metsäteollisuuteen, jota käytetään yrityksille suunnatun tietopakettien pohjana. Tämän jälkeen toteutetaan anonymoituja haastatteluja metsäteollisuuden edustajille, puunostajille ja metsänomistajille tietotaidon tasosta sopeutumisesta, tulevaisuusajattelusta ja -uhkakuvista. Näin selvitetään, kohtaavatko koetut uhkakuvat todellisuutta. Haastattelujen pohjalta järjestetään 1-2 osallistavaa työpajaa metsien ja metsäteollisuuden sopeutumisesta ilmastonmuutokseen. Työpajoissa pyritään ratkomaan koettuja haasteita ja pullonkauloja eri sidosryhmien kesken. Hankkeen loppupuolella työpaketin tulokset kootaan tiiviiksi, yritysyhteistyöraportiksi/videoksi/podcastiksi/tms., työnimellä ”Suuntaviivat vuoteen 2065”.

Työpaketti 2 Lannoitusdemot dronella ja helikopterilla 4 kpl (MHY, Hollola)

Osana TP 1 metsätilaisuuksia ja hankkeen viestintätoimia vierailaan demonstraatiokohteissa terveys- ja kasvatustalouksista. Hankkeen aikana käydään kahdella eri helikopterilannoitusalueella ja yhdellä dronelannoitusalueella. Toinen dronelannoitusdemonstraatio toteutetaan hankkeen toimesta Hollolan kunnan metsässä. Demovierailuilla järjestetään TP 1 metsäkävely/tapahtumia, joissa metsänomistajat

pääsevät tutustumaan lannoitusmenetelmiin, ja tuotetaan lannoituksista viestinnällistä sisältöä mm. Mhy:n ja Hollolan kanaviin.

Ilmasta käsin tehty lannoitus on ketterä, kustannustehokas, työturvallinen tapa panostaa metsien kasvatukseen. Levityksestä saadaan tarkka ja luotettava raportointi, josta selviää lentoreitit, lannoitteen levitysmäärät sekä se, mihin lannoitetta levitettiin. Drone- ja helikopterilevityksessä lähteet, purot ym. suojavaiohykkeitä edellyttävät kohteet helppo rajata luotettavasti pois lannoituksen ulkopuolelle. Mhy Etelä-Suomen toteuttamissa kivennäismaiden kasvatuslannoituksissa käytetään kierrätyspohjaista lannoitetta, jossa tuhkaan on lisätty oikeassa suhteessa muita kivennäismaiden metsien tarvitsemia ravinteita, näin huomioidaan myös kiertotalous-näkökulmaa. Mhy Etelä-Suomella on yhteistyökumppaneita, jotka tekevät terveyst- ja kasvatuslannoituksia dronella ja helikopterilla. Lannoituskohteita, joissa on boorinpuutetta tai mahdollisuus kasvatuslannoitukseen, löytyy pitkin eteläistä Suomea. Vertailukohteiksi on olemassa jo lannoitettuja metsiköitä.

Työpaketti 3 Taide osana metsäviestintää (LAB, Hollola, MHY)

Työpaketin tavoitteena on hyödyntää taidetta kokemuksellisenä ja osallistavana viestintäkeinona metsänomistajille ja metsäalan toimijoille. Taide tekee metsänhoidon teemat – metsien kasvuun, hiilinielujen lisäämiseen ja metsien sopeutumiseen liittyvät menetelmät – näkyviksi ja ymmärrettäviksi tavalla, joka herättää tunteita ja lisää sitoutumista. Ilmastopyörre-hanke osoitti miten taide ja tiede yhdistyvät elämykselliseksi kokonaisuudeksi, ja miten taide voi toimia sillanrakentajana tieteen ja yleisön välillä (Taipale, U. 2023 Periferia – Metsätaiteellinen asema).

Toimenpide 3.1 Taideteokset ja yhteisötaide & tarinallistaminen (LAB)

Metsäkävelyille (TP 1.1) ja -tapahtumiin (TP 1.2) luodaan pysähdyspaikkoja ja taideteoksia (noin 10 kpl), joissa taide havainnollistaa metsänhoidon vaikutuksia. Teokset voivat olla esimerkiksi ääni-installaatioita, AR-elementtejä tai luonnonmateriaaleista tehtyjä veistoksia. Toteutus tehdään LABin kuvataiteen yksikön, metsäalan toimijoiden sekä Hollolan kunnan yhteistyönä.

Lisäksi metsäalan toimijoiden tarinat kerätään ja muokataan osallistaviksi, visuaalisiksi teoksiksi (noin 10 kpl, esim. maalaus, metsäisen taideteoksen uudelleenversiointi), korostaen metsien merkitystä osana suomalaista kulttuuriperintöä. Teokset digitoidaan tai ne ovat digitaalisessa muodossa. Teoksia käytetään hankkeen viestinnässä, sekä ne siirtyvät Mhy:lle viestintämateriaaleiksi. Teoksista järjestetään kiertävä näyttely kuudessa eri kohteessa, esim. alueen kirjastoissa, jotka lisäävät hankkeen näkyvyyttä ja osallistavuutta.

Taide tarjoaa elämyksellisen ja emotionaalisen ulottuvuuden, joka tukee tiedon välittämistä ja asenteiden muutosta. Taiteen osuutta viestinnässä edistetään yhdessä metsäasiantuntijoiden kanssa hankkeen aikana työpajojen avulla (n. 3 kpl). Hollola on mukana yhtenä suurena metsänomistajana.

Toimenpide 3.2 Opetuksellinen taidepolku (Hollola, LAB)

Toimenpiteessä 3.1 luoduista taideteoksista valitaan soveltuvat teokset, ja ne sijoitetaan Hollolaan olemassa olevan metsäpolun varrelle. Yhteistyössä Mhy Etelä-Suomen kanssa taideteosten yhteyteen kirjoitetaan napakat hankkeen tavoitteiden mukaiset tietopaketit metsien kasvuun ja hiilinielujen lisäämiseen liittyen, näistä tietopaketeista tehdään opasteet polun varrelle teosten yhteyteen. Näin hankkeessa tuotetut taideteokset ja viestintä jäävät elämään hankkeen jälkeen passiivisena metsä-/opetuspolkuna, joka on asukkaiden, metsänomistajien ja neuvontapalveluiden käytössä.

Toimenpide 3.3 Lopputilaisuus (LAB, Hollola, MHY)

Hankkeen lopussa (7-10/2027) järjestetään kattava metsäalan tilaisuus metsäalan toimijoille ja metsämaanomistajille, sekä asiantuntijoille, kuntien ja seurakuntien henkilöstölle, opiskelijoille jne. Tilaisuudessa mm. esitellään hankkeen aikana tehdyt taideteokset sekä hankkeen aikana kertyneet opit

vaikuttavasta viestinnästä. Lisäksi järjestetään tasokas keskusteluosio, johon tuodaan yhteen eri toimijoita metsäalaa liittyen, metsänomistajia, luonnonsuojelijoita, ympäristöosaajia, metsätalousasiantuntijoita ja metsäsuunnitelmien tekijöitä, sekä päättäjiä.

Keskeiset metsänhoitomenetelmät ja aineistot, joita hanke jalkauttaa:

- Tapion laatimat ja ylläpitämät metsänhoidon suositukset ovat ohjenuora, jotka esittelevät kestävän metsänhoidon vaihtoehtoja ja parhaita käytäntöjä. Metsänhoidon suosituksiin on koottu tutkimuksien tuoma uusien tieto käytännön työn tueksi ja perustaksi toimille metsässä. Sisältö on laadittu yhteistyössä metsä-, ympäristö- ja ilmastoalan kanssa.
- Hämeen ilmastoturva -hankkeessa 2022-24 tuotetut aineistot, tarpeen mukaan päivitettyinä. Hankkeessa kerättiin Hämeen metsiin liittyen ajankohtainen tieto metsien ilmastomuutokseen sopeutumisen keinoista.
- Kivennäismaiden metsien lannoitustieto terveyst- ja kasvatuslannoituksissa
- Tehokas metsien uudistaminen: oikeat menetelmät, oikea puulaji, jalostettu taimiaines
- Sekametsien kasvatus metsien tuho- ja ilmastokestävyyden lisäämiseksi
- Dronen hyödyntäminen metsätaloudessa.

Aikataulu

Toimenpiteet vuosina 2026-2027	5-6/2026	7-9/2026	10-12/2026	1-3/2027	4-6/2027	7-10/2027
TP 1 Metsäkävelyt ja -tapahtumat		x	x	x	x	x
TP 1 Tulevaisuustyöskentely	x	x	x	x	x	x
TP 2 Lannoitusdemot		x			x	x
TP 3 Taideteokset ja yhteisötaide	x	x	x	x	x	
TP 3 Taidepolku					x	x
TP 3 Lopputilaisuus						x

Viestintä- ja vuorovaikutussuunnitelma

Kärkimetsät -hankkeen päätavoitteena on ohjata ja opastaa metsänomistajia ja saada aikaan muutosta metsänomistajien valinnoissa ja tavoissa toimia. Tavoitteeseen pyritään informaatio-ohjauksen keinoin, eli hankkeessa levitetään tutkittua asiantuntijatietoa päätöksenteon pohjaksi. Lisäksi hankkeessa hyödynnetään kokemuksellisuutta, joka lisää mahdollisuutta saada aikaan käyttäytymisen muutosta.

Hankkeen viestinnän avulla

- lisään hankkeen tunnettuutta ja tavoitetaan kohderyhmät
- välitetään tutkittua asiantuntijatietoa
- vahvistetaan metsänomistajien ja sidosryhmien tietoperustaa
- välitetään tietoa ja kokemuksia demoista, metsäkävelyistä, tapahtumista ja taideperustaisista menetelmistä
- jalkautetaan hankkeen tuloksia
- tuetaan hankkeen tavoitteita ja vaikuttavuutta

Hankkeen viestinnästä vastaa LAB-ammattikorkeakoulun vaikuttavan viestinnän asiantuntija yhdessä Metsänhoitoyhdistyksen markkinoinnin ja viestinnän asiantuntijan kanssa. Viestinnän pääkohderyhmänä ovat metsänomistajat (uudet, tulevat, kokeneet), joiden lisäksi kohderyhmiä ovat metsäteollisuus ja puutuotetoimijat, kunnat ja päättäjät, kansalaiset ja media.

Viestintäkanavat:

- Mhy Etelä-Suomi: uutiskirjeet, verkkosivut, sosiaalinen media, jäsen/asiakaslehti
- LAB: TKI-viestintä, verkkosivut, some-kanavat
- Hollola: kunnan viestintäkanavat
- Paikalliset ja ammatilliset lehdet
- Valtakunnallinen viestintä

Keskeiset sisällöt ja toimet:

1. Aloitusviestintä: hankkeen tavoitteet ja perusviestit kaikkiin kanaviin.
2. Dokumentointi: kuvat ja videot metsäkävelyistä, tapahtumista ja lannoitusdemoista esim. someen.
3. Taideviestintä: teosten esittely, tarinallistaminen, näyttelykiertue ja taidepolku.
4. Metsäteollisuuden vaikuttavuusviestintä ja 'Suuntaviivat 2065' -sisällöt.
5. Loppuvaiheen kampanja, jossa kootaan tulokset, tarinat ja materiaalit.
6. Loppuseminaari ja sen viestintä.

Aikataulu ja vastuut:

- LAB vastaa viestinnän koordinoinnista, sisällöntuotannosta ja raportoinnista.
- MHY ja Hollola tarjoavat kanavia, dataa ja näkyvyyttä
- Viestintä jatkuu läpi hankkeen, aloituksesta lopputilaisuuteen.

Viestinnän vaikuttavuuden arviointi:

- Tavoittavuusmittarit, osallistujamäärät, sosiaalisen median analytiikka, palaute (kerätään osana hankearviointia)
- Mediaosumat, materiaaleihin kohdistuvat lataukset ja taidepolun kävijämäärät.

Jatkohyödyntäminen:

- Hankkeesta tuotettava informaatiomateriaali sekä kuvat, videot, tarinat ym. jäävät avoimesti saavutettaviksi hankepartnereiden viestintäalustoille sekä heidän käyttöönsä hankkeen jälkeen. Mhy:n valtakunnallisen ketjun kautta aineistoa voidaan käyttää myös muiden yhdistysten toimesta. Taidepolku jää pysyväksi.

Riskit

Hankkeen toimenpiteiden toteutukseen liittyviä seuraavia riskejä:

- Sääriskit: metsäkävelyjen ja -tapahtumien järjestämiseen liittyy paljon järjestelytyötä, jota on vaikea siirtää nopealla aikataululla toiselle päivälle. Mikäli sää on kyseisenä päivänä huono, se vähentää osallistujamääriä jopa huomattavasti.
- Kiinnostavuus: Miten saadaan kiireiset ihmiset osallistumaan hankkeen tilaisuuksiin, varsinkin sukupolvinen jatkuvuus? Käytetään uudenlaisia toimintatapoja ja kokeilevia menetelmiä, kysytään etukäteen, millä houkutellessa nuorempaa jälkipolvea mukaan.
- Hankkeeseen ei löydetä riittävää määrää kohderyhmään kuuluvia henkilöitä, toimijoita tai pilottialueita: Hankkeeseen on sitoutettu yhteistyökumppaneita, jotka ovat keskeisiä toimijoita tällä alueella, jo suunnitteluvaiheessa ja sitä kautta kohderyhmään on hyvä linkitys.
- Työpakettien keskinäinen eteneminen: Tähän varaudutaan aikatauluttamalla toiminnot hankkeen alkuvaiheessa ja tiiviillä seurannalla, jotta saadaan seuraavissa vaiheissa tarvittavat tiedot ja tulokset käyttöön. Hanketoimijat muodostavat työryhmän, joka kokoontuu säännöllisesti.
- Osaaminen karkaa: Hanketoimijoiden osaajat saattavat vaihtaa työpaikkaa, mutta organisaatioiden sisäisin toimintatavoin varmistetaan, että useampi henkilö on tietoinen hankkeen toiminnasta. Hankkeessa mukana olevat toimijat ovat kaikki pitkän linjan hanketoimijoita, joten hankehallinnointi ja hankkeen toteutukseen ja koordinaatioon liittyvät riskit ovat hyvin pienet.

Hankkeen seuranta ja arviointi

Hankkeen toimenpiteiden toteutuminen dokumentoidaan ja kerääntyvää seurantatietoa arvioidaan suhteessa hankesuunnitelmaan sekä hankkeen työryhmän että ohjausryhmän toimesta. Toiminnan mittareina ovat mm. tapahtumien määrä, osallistujamäärät, saatu palaute sekä (media)näkyvyys. Tavoitteena on varmistaa, että hanke etenee aikataulussaan, laadukkaasti ja toimintasuunnitelman mukaisesti.

Osallistujien kokemuksia hankkeesta kerätään systemaattisesti metsäkävelyillä, –tapahtumissa ja työpajoissa. Osallistujille tarjotaan monipuolisia ja helppoja tapoja vastata, jotta saadaan mahdollisimman laaja aineisto. Kokemuksia kerätään kysymyspatteristolla, jonka laadinnan pohjana on toiminnan muutokset, joita informaatio-ohjauksella tavoitellaan. Kysymyksillä kartoitetaan esim., minkälaista uutta tietoa osallistuja on saanut hankkeessa, minkälaisia suunnitelmia hänellä on metsänhoidon suhteen ja ovatko nämä suunnitelmat muuttuneet.

4. Hankkeen toteuttajat ja vastuualueet

LAB-ammattikorkeakoulu: LAB-ammattikorkeakoululla (LAB) on vahva ja monipuolinen osaaminen sekä koulutuksessa että tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnassa. LABin tavoitteena on edistää alueen työelämän kehittymistä, yrittäjyyttä ja innovaatioympäristöjä sekä tukea yksilöiden ja ympäristön hyvinvointia.

LABin Teknologiayksiköllä on pitkä kokemus ympäristö- ja ilmastoteemoihin liittyvistä aluekehityshankkeista. Yksikkö tekee tiivistä yhteistyötä kuntien, yritysten, alueviranomaisten ja muiden sidosryhmien kanssa. Keskeistä osaamista tämän hankkeen kannalta ovat sidosryhmäyhteistyö ja osallistavat menetelmät, ympäristö- ja vastuullisuusviestintä sekä bioperäisten materiaali kiertojen ja puutuoteteollisuuden asiantuntijuus ja koulutus.

LABin Muotoiluinstituutilla ja kuvataiteen koulutuksella on yli 20 vuoden kokemus luovien alojen, kestävä muotoilun, resurssitehokkuuden ja regeneratiivisen suunnittelun tutkimuksesta ja kehittämisestä. Instituutti osallistuu aktiivisesti kansainvälisiin, kansallisiin ja alueellisiin TKI-hankkeisiin. Osaamisalueita ovat muun muassa kestävä ja kiertotalouteen perustuva muotoilu, materiaalien ja palveluiden innovaatio- ja kehitysprosessit, strateginen muotoilu sekä luovien alojen brändäys.

LABin Kielikeskus kehittää kanssakäymisen ja kansainvälistymisen edellytyksenä olevaa kielten ja viestinnän osaamista alueen työelämän tarpeisiin. Kielikeskus on mukana useissa kansallisissa ja kansainvälisissä hankkeissa tuoden viestinnän asiantuntijuutta erityisesti vaikuttavan ja vastuullisen viestinnän sekä asiantuntijatiedon popularisoinnin alueilla. Viestinnän menetelmien monipuolinen hyödyntäminen vahvistaa hankkeen informaatio-ohjauksen vaikuttavuutta.

LABin vastuualueeseen tässä hankkeessa kuuluu: Työpakettin 1 tulevaisuustyöskentely metsäteollisuudelle, Työpakettin 3 toteutus yhdessä Hollolan kunnan kanssa, sekä koko hankkeen hallinnointi ja viestinnän koordinointi. Lisäksi LAB osallistuu työpakettin 1 Metsäkävelyjen ja tapahtumien suunnitteluun ja osallistamiseen, sekä tilaisuuksista viestintään.

Metsänhoitoyhdistys Etelä-Suomi: Metsänhoitoyhdistys (Mhy) Etelä-Suomi aloitti toimintansa 1.1.2026, kun Mhy Kanta-Häme, Mhy Päijät-Häme ja Mhy Uusimaa fuusioituivat yhdeksi yhdistykseksi. Uusi yhdistys toimii 26 kunnan alueella Keravalta Hartolaan ja Heinolasta Lopelle. Fuusion myötä Mhy Etelä-Suomi on yksi maan suurimmista metsänhoitoyhdistyksistä ja toimialueensa merkittävin metsäpalveluiden tuottaja metsänomistajille. Yhdistyksellä on vahva tuntemus alueen metsäympäristöstä ja toimijoista sekä laaja käytännön osaaminen metsänomistuksen eri vaiheista. Toimialueella on lähes 50 000 metsänomistajaa, joista jäseniä on reilu 10 000.

Mhy Etelä-Suomella on pitkä kokemus hanketoiminnasta. Edeltäjä Mhy Päijät-Häme on toiminut vuosikymmeniä aktiivisena kehittäjänä ja ulkopuolisen rahoituksen hyödyntäjänä. Mhy:n hankkeet ovat käsitelleet mm. metsänomistajien talousosaamista, omistusjärjestelyjä, ilmastonmuutokseen sopeutumista, koululaisten metsäosaamista, luonnontuotteita, vesistöjen suojelua ja luonnonarvojen markkinoille saattamista. Mhy:n hankehenkilöt ovat hankkeissa kokeneita hallinnoijia, projektipäälliköitä ja asiantuntijoita.

Mhy Etelä-Suomen vastuualueeseen kuuluu: Työpakettin 1 metsäkävelyt ja -tapahtumat, työpakettin 2 lannoitusdemojen toteuttaminen, asiantuntijuuden tarjoaminen työpakettin 3 metsäpohjaisen taiteen asiasisältöjen toteutuksessa sekä viestintä yhdessä LABin kanssa.

Hollolan kunta: Hollolan kunnan organisaatiosta hankkeeseen osallistuu kaksi yhteyshenkilöä, projektiasiantuntija sekä metsäasiantuntija. Projektiasiantuntijalla on kokemusta hankkeiden toteuttamisesta, sekä kehitystyöstä ja metsäasiantuntijalla tarvittava substanssiosaaminen. Hollolan kunnan yhteyshenkilöt osallistuvat sisällön toteutuksen suunnitteluun ja toteutukseen mm. viestinnän tuotosten jakamisella.

Hollolan kunnan vastuualueeseen kuuluu: Opetuksellinen taidepolkukokonaisuus Hollolaan ja taideteosprosesseissa mukana oleminen. Asiantuntijoiden hankinta Hollolan metsäkävelylle. Hankkeen työpajojen, demojen ja tilaisuuksien järjestämiseen maanomistajan roolissa, elinkeinojen kehittämisen (haastattelut metsäteollisuuden sopeutumiseen liittyen) sekä viestinnällisin keinoin.

Hankeorganisaatioiden välinen yhteistyö:

Tässä hankkeessa hanketoteuttajat tekevät yhteistyötä koko hankkeen ajan, avustaen omalla osaamisellaan ja tietotaidolla muita toteuttajia hyvän lopputuloksen saavuttamiseksi. Hanketoimijoiden yhteistyöllä hankkeen toiminnasta syntyy uudenlaisia viestinnän ja vaikuttamisen keinoja, joita ei hanketoteuttajat eivät yksin pystyisi toteuttamaan (taidemetsäkävelyt, taidepolku).

Osatoteuttajista kootaan työryhmä, joka kokoontuu 1-2 kertaa kuukaudessa koko hankkeen ajan. Yksittäisiä kokonaisuuksia, kuten metsäkävelyjä ja taideteoksia, suunnitellaan tarpeen mukaan pienemmällä kokoonpanolla esim. LABin kampuksella opiskelijayhteistyössä.

LAB on tehnyt aikaisemmin hyväksi havaittuja yhteishankkeita Mhy:n kanssa, sekä suunnitellut uusia hankkeita. LAB on tehnyt Hollolan kunnan kanssa useampia aluekehityshankkeita mm. liittyen maaseudun palveluihin, asumiseen ja uusiutuvaan energiaan. Hollolan kunta on Mhy:lle taho, jolle Mhy tarjoaa erilaisia metsäpalveluja.

5. Hankkeen tulokset ja ratkaisut

Hankkeen tulokset:

Työpakettin 1 tuloksena metsänomistajien tietoisuus ilmastokestävästä metsien kasvatuksesta lisääntyy, joka puolestaan ohjaa heidän valintojansa ja toimenpiteitä, kun tehdään ratkaisuja omien metsien hoito- ja kasvatustoimista. Lisäksi saadaan päivitettyjä toteutustapoja tiedon jalkauttamisesta (metsäkävelyt ja tapahtumat) ja malleja erilaisten intressiryhmien kohtaamisesta ja vuoropuhelusta. Koska metsänhoitoyhdistykset ovat valtakunnallinen ketju, hyväksi havaittuja toimintamalleja ja informaatiomuotoitua tietoa voidaan helposti jakaa koko ketjulle ympäri Suomen.

Yritysten tietoisuus ja motivaatio ilmastonmuutoksen vaikutuksista ja sopeutumisesta lisääntynyt. Saatavilla on enemmän tietoa muutos- ja sopeutumistoimenpiteiden pullonkaloista ja ratkaisuista niihin, sekä raportti/video/podcast tulosten laajempaan, julkiseen levitykseen.

Työpaketti 2 tuloksena on saatu toteutettua lannoitusdemonstraatioita sekä dronella että helikopterilla. Näin metsänomistajat näkevät konkreettisesti, mitä metsien lannoitus tarkoittaa ja millaisia tuloksia sillä saadaan, kun vertaillaan lannoitettua ja lannoittamatonta metsää. Tämän työpaketin demonstraatioita käytetään myös työpaketin 1.1 ja/tai 1.2 metsäkävelyissä/tapahtumissa.

Työpaketti 3 tuloksena syntyy kokemus, joka auttaa metsänomistajia näkemään kestävän kehityksen mukaiset metsänhoitomenetelmät uudesta näkökulmasta. Kuvataiteen herätetään esteettistä herkkyyttä ja tarjotaan mahdollisuus nähdä metsän kasvu, hiilensidontakyky ja hoitotavat luovasti, ei vain taloudellisina ratkaisuin. Metsäkävelyjen ja -tapahtumien yhteydessä toteutettavat pysähdyspaikkojen teokset ja osallistavat taidekokemukset rohkaisevat pohtimaan metsän merkitystä laajemmin, elävänä ja monimuotoisena ekosysteeminä. Työpaketin tuloksena Hollolaan syntyy opetuksellinen taidepolku hankkeessa tuotetuista soveltuvista teoksista ja kestävän metsänhoidon infotauluista. Ympäristötaide auttaa näkemään paikkoja uudella tavalla ja antaa niille uuden identiteetin, mikä lisää sitoutumista omaan ympäristöön.

Määrälliset, avoimet tulokset: Työpaketti 1; metsäkävelyt 10 kpl, joihin 400 osallistujaa. Metsätapahtumat 3 kpl, joihin 2500 osallistujaa. 1-2 työpajaa metsäteollisuudelle, 8-12 haastattelua ja yksi loppujulkaisu.

Työpaketti 2; lannoituksen demokohteita 4 kpl

Työpaketti 3; Teoksia pysähdyspaikoilla 10 kpl, Osallistavia teoksia 10 kpl. Kiertävä näyttely 6 eri kohteessa. 1 Pysyvä, julkinen, opetuksellinen metsäpolku Hollolassa.

[Hankkeen kohderyhmät:](#)

Metsänomistajat

Hankkeen ensisijaisena kohderyhmänä ovat metsänomistajat Päijät-Hämeen, Kanta-Hämeen ja Uudenmaan alueella. Osa hankkeen toimenpiteistä kohdistuu erityisesti uusille metsänomistajille (TP 1.1). Hankkeen toimenpiteiden ansiosta metsänomistajille muodostuu uusi tapa toimia - uutta tietoa ja kokemuksia, joiden ansiosta käyttäytyminen muuttuu ja metsänhoitoa tehdään entistä enemmän kestävän kehityksen perusteella. Hankkeen aikana metsänomistajien ymmärrys ilmastomuutoksen vaikutuksista metsien kasvatukseen ja hoitoon lisääntyy. Kaksi vuotta hankkeen jälkeen metsänomistajat ovat omaksuneet ilmastokestäviä toimintatapoja ja käyttävät niitä omissa metsissä. Kymmenen vuotta hankkeen jälkeen toimintatavat ovat valtavirtaa ja arkipäivää suomalaisessa metsätaloudessa.

Metsäteollisuuden yritykset

Hankkeen aikana hankkeeseen osallistuvissa metsäteollisuuden yrityksissä ymmärrys ilmastomuutokseen sopeutumisesta ja hiilinieluista lisääntyy. Kaksi vuotta hankkeen jälkeen näissä yrityksissä yllä mainitut asiat ovat osa strategia- ja tulevaisuustyötä. Metsäteollisuuden yritykset, jotka eivät ole osallistuneet hankkeen toimintaan, ovat saaneet tietoonsa hankkeen loppujulkaisun. 10 Vuoden aikajänteellä eteläisen Suomen metsäteollisuuden yritykset ovat tehneet muutoksia toiminnassaan ja tuotteistuksessaan, ja metsäteollisuus pystyy paremmin vastamaan väistämättömiin ilmastomuutoksen vaikutuksiin. Yritysten kilpailukyky lisääntyy.

Asukkaat/kansalaiset/suuri yleisö

Hanke vaikuttaa taiteen, kulttuurin ja viestinnän keinoin myös niihin kansalaisiin, joilla ei ole omaa metsäomaisuutta. Taidenäyttelyt, taidepolku ja metsätapahtumat tarjoavat kaikille mahdollisuuden ymmärtää metsien ilmastovaikutuksia ja kestävän metsänhoidon merkitystä. Ilmastoviihas metsänhoito on keskeinen keino kasvattaa Suomen hiilinieluja ja olla hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä. Kansalaiset vaikuttavat tähän sekä metsänomistajina että äänestäjinä.

Hankkeen muut vaikutukset

Talous- ja työllisyysvaikutukset: Pitkällä aikajänteellä puuston kasvu lisääntyy, joka vahvistaa metsänomistajien taloutta. Metsäteollisuudessa sopeutumisen myötä yritysten vakaus lisääntyy ja työpaikat säilyvät.

Kulttuurilliset vaikutukset: Taideteokset ja tarinallistaminen vahvistavat metsänomistajien ja kansalaisten suhdetta metsään, ei pelkästään taloudellisena resurssina, vaan elävänä ekosysteeminä ja kulttuurisena arvona. Hollolan taidepolku jää pysyväksi osaksi kunnan kulttuuri- ja luontopalveluja. Se toimii opetuspolkuna ja kulttuurikohteena, joka yhdistää taiteen, luonnon ja kestävän kehityksen.

Sosiaaliset vaikutukset: Työpaketin 1 työpajat ja haastattelut lisäävät vuorovaikutusta metsänomistajien, metsäteollisuuden ja asiantuntijoiden välillä. Metsäkävelyt ja koko perheen tapahtumat tuovat yhteen eri-ikäisiä metsänomistajia ja asukkaita, mikä vahvistaa sosiaalista yhteenkuuluvuutta.

6. Suunnitelma toiminnan tai hankkeen tulosten viemisestä käytäntöön

Hankkeen tulokset integroidaan pysyvästi osaksi toteuttajaorganisaatioiden toimintaa soveltuvin osin. Mhy Etelä-Suomi ottaa käyttöön hankkeessa kehitetyt toimintamallit, uusien metsänomistajien metsäkävelyt ja koko perheen tapahtumat, tai parhaat opit niistä osaksi neuvontapalvelujaan.

Hollolan kuntaan sijoitettava taidepolku jää pysyväksi kulttuuri- ja opetusreitiksi, jota hyödynnetään kunnan viestinnässä ja ympäristökasvatuksessa. LAB-ammattikorkeakoulu jatkaa taiteen ja viestinnän menetelmien kehittämistä osana TKI-toimintaa ja jakaa hankkeessa syntyneet materiaalit avoimesti verkossa muiden alueiden käyttöön. Metsäteollisuuden sopeutumiseen liittyen voidaan avata uusia sisäisiä tai aluekehityshankkeita. Lisäksi hankkeen viestintä- ja koulutusaineistot jäävät Mhy:n ja LABin kanaviin, mikä varmistaa tiedon saatavuuden ja käytön myös hankkeen päätyttyä.

7. Hankkeen kokonaisbudjetti ja rahoitussuunnitelma, sisältäen hankkeen kaikki rahoituslähteet

Hankkeen kokonaisbudjetti: 352 888 €, josta valtion avustus 90 % 317 599 €.

LABin osuus 181 065 €; valtion avustus 90 %, omarahoitus 10 %. ALV jää LABin lopulliseksi kustannukseksi. Henkilöstökustannukset, sisältäen henkilöstösivukulut 119 761 €. Yleiskustannukset 47 904 €. Yleiskustannuskertoimet laskettu 40 % kertoimella. Henkilöstökustannusten lisäksi budjettiin sisältyy ostopalveluja 11 000 € (esim. videointi- ja äänipalvelut viestinnän tueksi, lopputilaisuuden järjestämiskulut) ja matkakuluja 2400 €.

Mhy:n osuus 150 781 €; valtion avustus 90 %, omarahoitus 10 %, ALV jää Mhy:n lopulliseksi kustannukseksi. Henkilöstökustannukset sisältäen henkilöstösivukulut 83 678 €, yleiskustannukset 25 103 € laskettu kertoimella 30 %. Henkilöstökustannusten lisäksi budjettiin sisältyy ostopalvelut 25 000 € (kuljetukset, asiantuntijat tilaisuuksiin, tilavuokrat, demot, lopputilaisuuden järjestäminen), toimihenkilöiden matkakulut 4000 €, aineet ja tarvikkeet 13 000 € (painotuotteet, postitus, tarjoilut).

Hollolan kunnan osuus 21041,50 €; Valtion avustus 90 %. ALV ei jää Hollolan kunnan lopulliseksi kustannukseksi. Henkilöstökustannukset, sisältäen henkilöstösivukulut 6041,50 €.

Henkilöstökustannusten lisäksi budjettiin sisältyy ostopalvelut 10 000 € (hankkeen päätöstilaisuus TP3.3, asiantuntijat metsäkävelyille), matkakulut 1000 €, aineet ja tarvikkeet 3000 € (taidepolku ja opasteet) sekä muihin kustannuksiin 1000 €.